

Archa pro Ukrajinu Co je projekt Archa?

Financování Archy 2 - mobilního digitalizačního pracoviště bude probíhat prostřednictvím sbírky Zapoјme Ukrajinu.

21.11.2023 - | Ministerstvo kultury ČR

Zástupci Ministerstva kultury ČR, Českého výboru ICOM, Národní knihovny ČR, nadace Karel Komárek Family Foundation, společnosti MND a.s., pan Libor Winkler a pan Dalibor Dědek ze Zapoјme Ukrajinu dnes představili mimořádný projekt Archa - výsledek unikátní spolupráce veřejného a soukromého sektoru v rámci programu Podpora ukrajinské kultury.

Od počátku Putinovy války proti Ukrajině je jednoznačně patrné, že Rusové cíleně likvidují ukrajinské kulturní dědictví, tvořící národní identitu a historickou paměť Ukrajiny. Dokladem tohoto barbarského počínání jsou seznamy zničených historických budov, knihoven, galerií, divadel či jiných kulturních zařízení a obrovského množství předmětů kulturního dědictví.

„Dnes představujeme Archu – první projekt programu. Je dokonalým naplněním faktu, že kultura spojuje. Archa je symbolem záchrany. Ukrajinské kulturní dědictví je v ohrožení. K tomu nesmíme být lhostejní. A také nejsme. Jsem velmi rád, že se nám všem podařilo spojit síly pro dobrou věc. Děkuji všem dárcům, jejich pomoci si velmi vážím. Bez nich by totiž nebylo možné Archu vybudovat. Archa 1 je již finančně pokrytá, Archa 2 na své dárce teprve čeká. Dnes proto odstartuje kampaň, která pro ni má získat finanční prostředky a do které se může připojit každý z nás,“ říká ministr kultury Martin Baxa a dodává: *„Česká republika je jedním z nejpevnějších ukrajinských spojenců v oblasti zbrojního materiálu, diplomatické i humanitární podpory, podpora kultury je dalším logickým krokem. Program tvoří jednotlivé projekty, které jsou vždy připravovány s ukrajinskou stranou tak, aby pomáhaly řešit konkrétní problémy. Jde o unikátní propojení veřejné a soukromé sféry. Stát prostřednictvím Ministerstva kultury ČR a Českého výboru ICOM komunikuje s ukrajinskou stranou potřeby tamní kulturní obce. Tak vznikl zásobník projektů, které mohou být postupně realizovány díky finančním prostředkům soukromých dárců.“*

Ministerstvo kultury ČR a jeho příspěvkové organizace jsou v oblasti pomoci Ukrajině velmi aktivní už od začátku války. Ministerstvo kultury ČR je již od prvních dnů, kdy vypukla agrese Putina Ruska vůči Ukrajině, v kontaktu s Ministerstvem kultury a informační politiky Ukrajiny. Děje se tak napřímo i prostřednictvím expertů z Českého výboru ICOM. V květnu loňského roku Ministerstvo kultury ČR poslalo na Ukrajinu materiální pomoc pro ochranu kulturního dědictví, po celou dobu konfliktu podporuje Ukrajinu na diplomatickém poli v rámci vyjednávání v Evropské unii, a pokračuje v hledání dalších cest, jak podpořit Ukrajinu materiálně. ICOM pak sehrál klíčovou roli při vytváření tzv. Red listu, stěžejního dokumentu bránícího vývozu významných uměleckých děl a artefaktů za hranice Ukrajiny. Program Podpora ukrajinské kultury je vyústěním všech předchozích aktivit.

Co je projekt Archa?

Archa 1 - mobilní konzervační pracoviště pro zachování tištěného kulturního dědictví Ukrajiny. Zařízení zajistí Národní knihovna ČR díky příspěvkům MND a.s., nadace Karel Komárek Family Foundation a pana Libora Winklera a jeho přátel. Předpokládaná hodnota zařízení je dvanáct milionů korun a na Ukrajinu bude předáno do poloviny příštího roku.

Archa 2 - mobilní digitalizační pracoviště pro zachování tištěného kulturního dědictví Ukrajiny bude financováno prostřednictvím kampaně, kterou organizuje Nadační fond pro Ukrajinu. Všechny informace najdete na webové stránce www.zapojmeukrajinu.cz, číslo sbírkového účtu je 319902145/0300. Předpokládaná hodnota je 12 milionů korun.

Gina Renotière, předsedkyně Českého výboru ICOM: „*Role kultury je mnohdy ve společnosti podceňována, ale ruské útoky na řadu památek a kulturních institucí ukazují, že je to právě naopak kultura, která definuje identitu samostatné a nezávislé Ukrajiny. Během více než rok a půl trvající války zničili Rusové řadu kulturních památek – muzeí, galerií, knihoven, ale i slavných památníků. Mnoho kulturních pracovníků padlo, ať již v řadách obránců země, nebo mezi civilisty, kteří se stávají tak často obětí ruských útoků. Mnohé instituce jsou zničené, lidé přišli o svá zaměstnání a zdroje obživy. Ale věří ve svůj národ a věří v poslání kultury, a cítíme povinnost je v tomto podpořit a pomáhat jim.*”

Generální ředitel Národní knihovny ČR Tomáš Foltýn k výše uvedenému doplňuje: „*Národní knihovna ČR je celosvětově renomovanou institucí zejména pro své aktivity v oblasti trvalého uchování a zpřístupnění kulturního dědictví. Tuto zásadní roli se chystá naplnit i prostřednictvím vybudování mobilního konzervačního pracoviště, do něhož vkládá své znalosti získané jak ve špičkových výzkumných laboratořích, tak při aktivní pomoci dalším organizacím, které byly vystaveny poškození svých fondů. Toto mobilní pracoviště, které bude v polovině příštího roku poskytnuto ukrajinským knihovnám, pomůže zajistit prvotní záchranu tamějšího tištěného kulturního dědictví – rychle, efektivně, na místě samém. Odborní pracovníci Národní knihovny ČR zároveň zaštití i potřebné zaškolení obsluhy pracoviště. Obdobným způsobem zajistí Národní knihovna také mobilní digitalizační pracoviště.*“

Luboš Veselý, Ředitel nadace Karel Komárek Family Foundation: „*Iniciativu Archa, u jejíhož zrodu jsme stáli, považujeme za velmi smysluplnou i proto, že témata kultury a umění naplňují jeden z programových pilířů naší nadace. Při podpoře jednotlivců i kulturních projektů se často vztahujeme k citátu Jana Viktora Mládka, že ‚Přežije-li kultura, přežije národ‘. Když dennodenně sledujeme cílenou destrukci ukrajinského kulturního dědictví, rezonuje s námi tato myšlenka o to silněji. Zapojení naší nadace do projektu Archa je navíc vyústěním našeho téměř dva roky trvajícího programu Pomoc Ukrajině, díky němuž ihned po vypuknutí války získaly domov ukrajinské rodiny a později odstartoval systém podpory volnočasových aktivit pro ukrajinské i české děti,*“ uvedl ředitel Nadace KKFF Luboš Veselý s tím, že nadace podpořila vznik první archy částkou 2 000 000 Kč.

Jana Hamršmířová, Ředitelka divize Energy společnosti MND a.s.: „*Situace na Ukrajině se nás dotýká – lidsky i z hlediska podnikání. Na západě země těžíme plyn a stavíme větrnou elektrárnu. Zaměstnáváme zde více než čtyři desítky lidí. Díky nim známe místní potřeby. V prvních dnech ruské invaze jsme pomáhali s akutní humanitární pomocí, později jsme například pro město Irpiň pořizovali diesellové generátory pro situace, kdy kvůli ostřelování nešel proud. V létě jsme s naším ukrajinským partnerem podporovali sérii táborů s psychologickou pomocí pro děti, které přišly ve válce o rodiče. Vnímáme, že v ohrožení nejsou jen životy lidí, ale také kulturní dědictví ukrajinského národa a je třeba jej chránit. Proto jsme se rozhodli podpořit projekt Archa.*”

Libor Winkler: „*V kulturních a společensky prospěšných projektech se angažuji již řadu let a stejně tak je znám můj velmi kladný vztah k Ukrajině, který vznikl roky před ruskou invazí. Mám tu zemi ze srdce rád, a tak mě vpád ruských vojsk hluboce zasáhl. Možnost podpořit projekt Archa a přesvědčit k tomu samému mé přátelé, kterým není kulturní bohatství Ukrajiny lhostejné, jsem přijal s velkým odhodláním. Myslím si, že kulturní dědictví je to, za co stateční Ukrajinci pokládají své životy, a proto je jeho záchrana velice důležitá. Jsem rád, že Archa 1 brzy „vypluje“ na svou záchrannou misi a věřím, že Archa 2 ji bude i díky veřejné sbírce následovat. Upřímně bych byl ale nejraději, kdyby žádné další archy už nebyly v budoucnu potřeba.*”

Financování Archy 2 - mobilního digitalizačního pracoviště bude probíhat prostřednictvím sbírky Zapojme Ukrajinu.

Dalibor Dědek, Nadační fond pro Ukrajinu: „Nadační fond pro Ukrajinu se sice primárně věnuje pomoci Ukrajinské armádě, máme za sebou ale už pár projektu, které jsou vyloženě humanitárního charakteru. Na Ukrajině jsou naše sanitky, generátory, čerpadla nebo vysoušeče. Věříme, že projekt Archa 2 bude další úspěšně realizovanou sbírkou.“

„Po měsících práce dnes představujeme první velký počín. Budeme i nadále pokračovat v koordinaci aktivit, které přinesou ukrajinské kultuře konkrétní podporu a budeme je také postupně představovat veřejnosti spolu s našimi partnery, kterým patří velký dík,“ doplňuje ministr kultury Baxa.

Ministerstvo kultury ČR v současné době jedná i o dalších projektech. Mezi ně patří například příprava filmového festivalu či získání finančních prostředků pro arteterapii, kterou ukrajinská strana považuje za velmi důležitou podporu při zvládání traumatických následků války, jimiž Ukrajinci trpí.

Vitalij Usatyj, Chargé d'affaires Velvyslanectví Ukrajiny v České republice: „Celkový počet památek kulturního dědictví poškozených Ruskem od 24. února 2022 do 25. října 2023 je 853. Rusko se snaží zničit ukrajinskou kulturu. Útočí na kostely, muzea, knihovny, archivy, architektonické památky, divadla, tyto objekty nepředstavují žádnou hrozbu. Každý takový útok je projevem genocidy ukrajinského lidu. Ukrajina brání svou podstatu, a je těžké nacházet v naší obtížné situaci sílu věnovat se jiným aktivitám, než je obrana státu a pouhé přežití. Naše kultura je ale tím, co nás formuje a odlišuje od těch, kteří o nás chtějí rozhodovat. Jsem proto velice rád, že i díky programu Podpora ukrajinské kultury můžeme rozvíjet i tyto oblasti našeho života.“

Kontakty pro média:

Ministerstvo kultury ČR

Jana Malíková, tisková mluvčí

jana.malikova@mkcr.cz

T: 606 75 20 51

Národní knihovna České republiky

Martina Košanová, ředitelka odboru komunikace

martina.kosanova@nkp.cz

T: 602 811 320

Nadace KKFF

Lukáš Pfauser, PR manažer

lukas.pfauser@komarekfoundation.org

T: 606 661 022

Společnost MND a. s.

Dana Dvořáková, tisková mluvčí

Dana.Dvorakova@kkcg.com

T: 602 372 834

Libor Winkler

Vendula Dittrichová, manažerka komunikace investiční skupiny RSJ

vendula.dittrichova@rsjinvest.com

T: 605 720 712

Program Podpora ukrajinské kultury

Michal Šedivý, koordinátor programu

michal.sedivy@mkcr.cz

T: 774 403 441

Český výbor ICOM

Lucie Tučková, členka předsednictva

petrkov@pamatnik-np.cz

T: 770 197 266

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media-cs-4/5504cs-archa-pro-ukrajinu>